

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petitsor terfoga 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Jánosi-utca Czikora-féle házában, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta-utalvány úján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Üdvözlétül.

Megyénk társadalmi és kulturális életének hű és változatos tüköre igyekezzünk lenni: örömmel regisztrálunk és üdvözlünk minden oly mozzanatot, mely ezen igyekezetünk keretébe tartozik.

Ilyen mozzanatot képez a szomszéd Balogvölgy körülbelül husz községének evang. egyházaiban folyó hó 12—25-ig tartó püspöki egyházlátogatás — canonica visitatio.

Miként a politikai modern életben gyakran igen fontos szerepet játszanak s messze kiható következményekkel bírnak a magas és a legmagasabb látogatások: ép úgy az egyházi téren okvetlenül igen jó hatással van s üdvös eredményt von maga után a püspöki egyházlátogatás is, különösen oly helyeken, hol a valláserkölési s kulturális élet felpozíciójára egyébként alig az van más mód és alkalom. S hogy ezen ős protestans intézmény valóban ilyen üdvös és hasznos egyházak anyagi és szellemi fejlődésére nézve, ez onnan is következtethető, mert a reformatio hajnalától kezdve, midőn ugyanis Luther és Melancthon Szászország egyházaikat utazták be ilyen vizsgálat céljából, a canonica visitatio mindekkoráig feltartotta magát, sőt az evang. egyház ma is rendkívüli ünnepszeg gyanánt, kiváló kegyeletben tartja.

De üdvös hatású s rendkívüli ünnepszeg képez a canonica visitatio kivált ez esetben, midőn azt oly böles élettapasztalatokkal bíró, oly közszeretben álló, lankadatlan buzgalmus törhetlen erélyű hazafias főpap teljesíti, mint a milyen Czékus István, a tiszai evang. egyházkerület érdemes püspöke. Ő a mily éles fürkésző szemmel keresi s felfedezi az egyház anyagi avagy szellemi baját, ép oly célravezető tanácsos s ha kell, — intézkedéssel tudja azt elenyésztetni; — a mily elismeréssel jutalmazza a felismert buzgó igyekezetet és érdemet, ép oly atyai szigorral sújtja a vétket és mulasztást; — a mily lángoló hitbuzgalommal inti népét mindenütt az egyházszeretetre, ép oly elmaradhatatlanul és oly hathatósan buzdítja s lelkesíti a hazafiaság szent kötelességére is; — a kit azért egyháznépe mindenütt rajongó lelkesedéssel fogad s a jeruzsálemi ünneplő sokaság ez örömszózatával üdvözlő: „Áldott, a ki jön az Urnak nevében!“

Mi is szívből üdvözljük a Balogvölgyének ev. egyházaiban jött s ott lelkesülten ünnepelt kiváló püspököt s kívánunk neki fontos főpapi teendői s eljárásához erőt s az illető egyházak érdekéből és javukra gazdag sikert és áldást!

Egy közügyi kérdés.

Országszerte hangzik a panasz, hogy a községi számadások — igen sok helyen — a legrendellenesebb módon eszközöltetnek, mi által tetemes kár háramlik az egyes községekre.

És ezen panaszok — fájdalom — nem nélkülöznek minden alapot, mert a tapasztalható visszaélések annyira napirenden vannak s oly ijesztő mértékben ütök fel még ma is hydrafejüket, hogy ha a bajon nem igyekszünk segíteni, előbb-több megrendül a társadalom békéjének már nagyon is ingataggyá vált alapja.

Szomorú, lehangelő tudat, hogy az ember manapság már csak feltételeesen bizhatik embertársában. A hol anyagi kérdés lép előtérbe, ott a becsület kérdése igen gyakran háttérbe szorul; egy kis haszonért képesek vagyunk nem ritkán a magunk és családunk tisztességét kockára tenni, ebből kifolyólag pedig egyeseket, sőt egész községeket megkárosítani. Megdöbbentő jelensége ez a mostani időknek, elkomorító tükre a nép ferde világnézetének! Ujmutatás ez az általános corruptióra!

A haza jobb érzelmű fiait sokat gondolkodtak a felett, miképen lehetne valamely célhoz vezető „modus vivendi“ kieszelni, de sokáig nem jutottak a kívánt eredményhez, mig nem 1886-ban az új községi törvény megalkotásával sikerült mégis egy olyan Charybdist teremteni,

melyen a tömeges visszaélések legalább hajótörést szenvedjenek.

Ez a Charybdis: a 142-ik paragrafus.

Nem ezélnék az alkalommal az új községi törvényben feltüntetett számos intézkedéseket, beható, részletes tárgyalás alá venni, mert hiszen erre terünk sem lenne elegendő; mi csupán az idézett paragrafusról akarunk egyet-mást röviden elmondani, hogy megvilágosítsuk ez által annak látszólag jó, — de a praktikus életben sikerrel alig alkalmazható oldalát.

A 142-ik §. inteniója az volna, hogy a visszaélések megszüntetése céljából a törvényhatóságok olyan egyéneket jelöljenek és küldjenek ki a számvizsgáló gyűlésekre elnökül, kik az illető községekkel semmiféle érdekközösségben nem állanak, de akik azért ottan viszonyokkal kellőképen ismerősök.

Hiszen szép s majdnem kifogástalan intézkedés ez, mely higgadt komolyságról, kellő szakavatottságról s nagy mérvű jóhiszeműségről tanuskodik, csak hogy kérdés, vajon találhatunk-e mindenkor olyan egyéneket, kik az illető községekkel semmiféle érdekközösségben nem állva, hajlandók legyenek az eféle számadásokat éveken át letárgyalni s az okozott költségeket minden alkalommal saját zsebükből fedezni anélkül, hogy azok megtérítésére csak egyszer is igényt tarthatnának?

Mert nem oszthatjuk a belügyminiszternek azon reményteljes föltevését, melyet a törvényhatóságokhoz akkorjában leküldött rendeletében kifejtett, hogy t. i. elég számban vél találni a megyék közönsége között oly hazafias szellemű s a közügynek szolgálni kész férfiakat, kik „minden díjazás nélkül“ készséggel vállalkoznak a törvény által követelt feladat teljesítésére.

A mai nyomasztó anyagi körülmények között, midőn a nagy és kisbirtokosok, kereskedők és iparosok existenciája az ingó mérlegen függ; midőn, majdnem kivétel nélkül, minden családfőnek számot kell vetni az igényekhez mérten csekélynek bizonyuló jövedelmük hováfordításával — e jóhiszemű föltevés bizony csak pusztá, semmit érő föltevés marad, annyival is inkább, mert e rendelet legnagyobb mérvben azon „közép osz-

TÁRCSA.**Tavaszi bibók.**

A főnökök impertinentiája miatt szellő-kurára engedélyt nyert mindenféle hivatalnokok és Thalia szent-egyházának eklézsián kívül rekedt papjai és papnői, káplánjai és káplánnövények adom bimbóim között az első helyet, kik nem is késnek szerencsétlenül látogatásaikkal rövid ideig tartható anyagi zavaruk enyhítésének céljából. Pá, maguknak és nekik szép hatos!

Az árme rajzanderek légióját az idejüknél tömege sem pusztítja el. Hátán ferlajzni, vagy semmi, más után epedő cipője utszéli esalítlból vágott páleza végén lóg, valra vetve: a paradicsomi kostümböz atyafiságos viszonyt tartó öltözéktől kezdve a falusi eszmadia galájáig minden tavasz nagy hűséggel mutatja be a variatiót. A babeli toronynál jogot nyert, vagy azóta, minden e mai napig szájban megfordult nyelv képviselőiben szerénykednek tisztelésekkel, foglalkozásokra nézve csuffa teszik a statisztikát. Ezen bibók tövis közt teremnek, könnyen megverzi az újat az, a ki hozzá nyul, míg ő nekik kutya bajok sem támad, ha valami vagyonunk tövisre ragad. Szívük vágya a kapott 4—5 krajczár után megennyhül . . . Izrael salonjában. A statisztikában övék a vezér-szám.

Köztudomású dolog, hogy szép hazánkban az elemek: tűz, víz, mennyi szerencsétlenséget okoznak, hány családot juttatnak nyomorra? A valódi szerencsétlenek ugyan otthon maradnak dolgozni, de akadnak ér zékeny szívű felebarátok, a kik felveszik ügyüket. A helység bírájának bizonyítványával bejárják a fél országot. Pénzen felül mindenféle terményt elfogadnak, a mi begyűlt, potom áron nyomban eladják. Három Sanyaró Vendének sincsen olyan helyzete, mint egy jogezimes tüzkárosultnak! Az ilyennek még a zsidó is olcsóbban adja palinkáját, mert tudja, hogy sokat iszik.

Az exkórházások nyavalygós szabadosai két három évig is elhitetik velünk, hogy ők csak a mult héten bo-

csúttak el, s most hazafelé igyekeznek. Édes Istenem! — Csatáival szólván — szintén hála kél a kebelben minden kórház iránt, ha látja az ember, hogy elbocsátott betegek az élénken festett rettenetes nyavalyából, a pokol kapuival is szembe szállni kész életerős alakot teremtet! Ők sem vetik meg a pénzt, de zsír, liszt, tojás, szalonna mind elősegítő teljes felgyógyulásuknak.

Nem várnak hívást a jogos és jogtalan árvák, özvegyek. Hajmeresztő hallgatni a csapást, mely őket a szülőktől, a férjüktől megfosztotta!! Egyiknek az apját való-ságos krokogyilus ette meg. Lakik olyan állat a Harkácsnál a Turócban! Legtöbbet a gép segített az árva bothoz. Egy teyneres-talpas, tuli-piros, anyókéval még ma is königrätz rágatja az özvegyes keserű kenyerét. Egy másik csak Boszniától datálhaja jogát a kéregetéshez. Megható egy özvegy menyecske ki őt árvájával egyszerre hat faluba átkozza azt, a ki a palinka drágaságát okozta. Férje az utolsó olesó palinkán itta magát agyon: pedig ő is megélhetett volna a drága mellett is úgy, mint p. o. kedves élete párja.

A talpon járó valódi és talmi bénák, némi külömb-ség nélkül, vezetővel vagy a nélkül, muzsikával, ének-léssel, a jó Isten sokszerű, de bizonyos áldásával figyelmeztetnek irántok kötelességükre, könyörületre indító szavaik előtt kalapot emelek. Tanulatlan ész en-nél többre képtelen, ha képes, akkor felesleges. A koldusok e konventionális neméhez tartozik:

A koldusság arisztokratiája, a talyigás koldus. — Tö-kéletesebbet e nemből a jó Isten sem teremthetett volna. Ő bennök a koldusság eszméje testet öltött, kapuról kapura versenyt nyikorog talyigájával, mit soha el nem hagy, még az alamizsnaért is tanonczát küldi be. Mulatságaikban — mert ilyet is tartanak — lemezőleg vi-seltetik, társai iránt már persze, ha nem vak. Tanácsra ő hozzá jár: ak stb. stb.

A szemérmesebbek levéllel járnak. Hivatalos és nem hivatalos, ékes és éktelen phrázisokkal bizonyítgat-ják tárczáink tartalmához való jogukat. p. o. „Igazolvány.“ N. N. 32 éves stb. stb. Kelt x-ben, 1875. Érvényes egy

évre A. B. főszolgabíró. Ez igazolványnak most egy 20—25 évesnek látszó vézna alak a boldog birtokosa.

Bizonyítvány Tornallyára megy munkát keresni. Kelt. J. 1883. H. B. bíró. A férj elhal(?) az ép erőteljes, gyermektelen nőnek ez az eset s okmány tel-jes biztosítékot nyújt a koldulásra, mind a mai napiglan.

Helybeli szegényeinek s ezigényainknak adni, va-gyonunk iránti legfőbb kötelességünk. Ha nem adunk, hát meglopnak.

Legérdekesebbek a esavargók. Jögezm keresgélés-sel nem igen fáradszják elméjüket, hanem némi helyke-séggel beálltanak s egyszerűen kijelentik, hogy ők lopni nem akarnak, tehát kérnek.

Summa, summárum.

Ha ezt a minden adónál bizonyosabban és ponto-sabban leszámított adót az állam megváltaná, vagy módosítaná, a d-ficit rögtön elenyészne.

A legkisebb számítás szerint a magyar korona te-rületén e czímen minden család kial naponként 15 krt vagy értéket, közel 16 millió lakos kitesz hárommillió kétszáz ezer családot. Egy család évi kiadása 54 frt 75 kr. Befolyása tehát: Száz esetben nyolcz millió és két-száz ezer forint.

Ez tiszta munka.

Már most eltekintve a könyörületesség elvének kiveszésétől, ajánlom:

Váltsa meg Vekerle a regaléval a koldulást is.

Száz millióval állítsa helyre az egyensúlyt, éven-ként törlessze ki a németet, azután szállítsa le az adó-kat, 78 millióval szerezzen egy koldus telepet Csehor-szágban, vagy más osztrák helyen. Tiszával érresse el szíve vágyát, nevezze ki örökös koldus miniszterelnökké.

A kétszáz ezer forintot pedig felfedezésem méltó jutalmául, meghatározott időben, bármely adóhivatalnál felmutatható bélyegtelen nyugtámra évenként kiutalvá-nyozni sziveskedjék.

Falusi.

tályra" ezélok, melynek tagjai kisebb-nagyobb tekintetekben úgy is tud vannak terhelve közredekü megbízásokkal.

A baj tehát csak föltételesen orvosoltatott, amennyiben a gyógyír nem lett természetszerűen eltalálva, hanem igen is alkotott e helyett az oktalan fukarkodás egy olyan Charybdis, melyen nem annyira a visszaélések, mint inkább az idézett törvény jó irányu czélzata szenvedhet hajótörést!

Mért mit ér, hogy a megyék törvényhatósága elrendeli az egyes szolgabíróknak, miszerint a paragrafus értelmében jelöljenek ki „érdek nélküli“ számvizsgáló elnököket, ha aztán a kandidátusok egyik-másik községben nem fogadják el a megbízást!?

No mert ez az eset is könnyen előállhat idővel, ha ugyan eddig még nem állt volna elő!

Nem lenne-e jobb, ha ez intézkedés helyett a járási számvizsgáló léptetnének életbe, mely feladatánál ismerné a községi számadások részrehajlatlan letárgyalását?

Uraim! hátha gondolkodnánk erről is egy kicsit?

Paál Gyula.

Előleges válaszul a „Kishonti állapotok“-ra.

Nem irigylem a „Kishonti állapotok“ írójának, a sajátos esapongó észjárása s irmodoráról kétségte-
nül felismert Liskay János lelkész s esp. jegyző
urnak babérjait, melyeket az által érdemelt ki, hogy a
kishonti ev. esperesség egy régóta vajdó házi kérdését
a nyilvánosság elé vitte s ezzel az ohajtott békés meg-
oldást megakadályozta. Tette pedig ezt akkor, midőn
ez ügyben a delegált gömöri esperességi
elnökség a vizsgálatot folyó hó 11-kére
már kitűzte s arra a feleket és a tanukat beidézte:
mely körülményről fogva joggal feltehető, hogy az ér-
demes esp. jegyző ur. — legalább is befolyásolni akarta
a vizsgálatot, a mit pedig megkísérteni csak az merész-
kedhetik, a kinek szüksége van rá.

Közbeesvén tehát a jelzett vizsgálat, ez okból a
conventia, de meg az előttem álló s e hó végéig tartó
hivatalos ut is azt parancsolja, hogy az audiaturo altera
pars elvélől kifolyó jogomat feltartva, az ügy érdemére
neve a provokált részletes ellen-választ a bírói döntésig
elhalasztom. Nem halaszthatom azonban még addig
sem, jellemelve rámutatni azon különös eljárásra, melyet
Liskay ur a „Kishonti állapotok“ ban velem szemben
követ.

És még, hogy mondásainak nagyobb hitelt bizo-
sitson, arra hivatkozik, hogy „18 év óta (!) papi
hivatalában“ már 16 év óta forgalja az esp. jegyzői
tollat, mint ilyen azt igéri tehát, hogy „ugy kíván e
kérdésben felvilágosítást adni, hogy senki
tévatra ne vezessen.“ Erre nézve tövden
megjegyezvén, hogy a szavahihetőség nem igen szokott
az álláshoz és tiszttséghez kötve lenni. — Liskay ur
hitére vonatkozólag ime egy szemelvényvel szolgál.
Ugyanis a „Kishonti állapotok“ első közlemé-
nyében Liskay János ur a május 25-én tartott ellen-
értekezletet megnyitó Reguly Pál alesperesnek egy
oly beszédet ad a szájába, mely kiméletlenül el-
ítéli az ápril 27-én tartott értekezletet. E miatt inter-
pelláltván Reguly Pál alesperes, a Rimaszombathban f.
évi május 31-én ülésezett esp. számvizsgáló körében:
mintán a „Gömör-Kishont“-ból a neki tulajdonított meg-
nyitó beszédet elolvasta, kijelenté, hogy az nem igaz,
mert ő azt sem szó szerinti sem lényegileg
nem mondotta.

Ez ártatlan kitérés után sietek kitűzött czélokhoz.
Hogy Liskay János ur az ellene felmerült váddal szem-
ben védekezik, azt jogosnak és természetesen talalom:
de a védelem legyen férfias, loyális, legyen tisztességes
fegyvert és modort alkalmazó s ne használjon ferdtést,
mások háta mögé való búvárt, valótlán állítást és gyanu-
sítást. Liskay János ur pedig ezt teszi, midőn a fen-
forgó kétségtelen bizonyítékokkal, tagadhatlan tényekkel
s a birtokomban levő saját két levelével ellen-
kezve, megdönteni igyekszik azon megdönthetlen
tényt, hogy az a hirhedt „Jegyzet“ az esp.
jegyzőkönyvnek m. é. nov. 26-án történt hite-
lesítéskor elvetetett, hogy a jegyzőkönyv
annak kizárásával hitelesítettett, hogy a
hitelesítéskor a szelidítésre és a pótlásra
nézve neki semmiféle megbízás nem adatott, hogy
a 40 pontnak a hitelesített eredeti jegyző-
könyvi példányból most is hiányzó része a
nyomatott jegyzőkönyvbe utólag becsúsztatva
lett.

Különbén a „Kishonti állapotok“ második közlemé-
nyéből úgy látom, hogy Liskay urnak nem annyira az
önvédekezés, mint inkább az volt a czéla, hogy eu-
de a közvélemény előtt nyilvánosan ferde
helyzetbe döntsen, és egy általa már kor-
ábban szélnek eresztett képtelen gyanu-
val illesse. E czéltól egy Ráhon Markovics Pál
lelkésznel lefolyt beszélgetést lobbant a szememre és
két privát levelemet teszi közzé. Hát ugyan kérdem: mi
okból nem közli a tiszolezi egyház vádfeljelenté-
sét, mely az egész ügynek mintegy a központjával
tekintendő, mely a bírói nyomozatnak az alapját képezi,
s a melyből kivételgátlóan, hogy az esp. jegyző ur kifogá-
solt eszekedatét a körözött tót szövegű jegyző-
könyv árulta el, a mint azt a tiszolezi egyház vádfel-
jelentésének következő passusa igazolja: „Az egyházi
gyűlés fentnevezett kiküldötték ezen jelentésének tudomá-
sát vétele mellett tekintetbe veszi azon körülményt,
hogy a szóban levő esperességi jegyzőkönyvbe szem-
látomást utólagosan apró betűkkel be van
szúrva... stb.“ — Hjab, de Liskay ur ez egyszer
minden bajt csak reám tol és csak velem áll szembe.
Nos hát számoljunk le egymással.

A mi a ráhói beszélgetést illeti, tény, hogy ott f.
évi január 4-én a papi nyugdíjintézet évi számadásának
vizsgálata alkalmával szóba jött az esp. jegyzőkönyv s
különösen a 40-ik pont története. Amde miesoda bün

lehet abban: beszélgetni egy hivatalos összejövetelkor,
papi házban, tisztán papi körben az esperességnek egyik
közgyűléséről? — Igen is bün, mondja Liskay ur, mert
az „a helyi lelkész (nem meri megnevezni, bizo-
nyosan fél tőle) s Bodiczky, valamint a többi
vendégek előtt“ történt: Megmondhatta pedig,
hogy azok a többi vendégek mindössze kettőből t.
i. Czener főesperes és Hívósi lelkészből állottak: de úgy
elbuktoltan sokkal nyomósabb a gyanúsítás, hogy íme
Glauf a pánszlávokkal konferált. S hogy a
gyanúsítás kétségtelesen dokumentálva legyen, e végből
közé teszi egy Daxner Istvánhoz válaszul írt privát le-
velemet, melynek különben egyetlen egy szávirát sinec
okom talán pirulni a nyilvánosság előtt, s melynek tar-
talmát egészen most újból is a magaméva teszem. —

Azonban én eddig úgy tudtam, hogy bárkinek a pri-
vát levelét, az illető megkérdése nélkül, nyilvánosságra
hozni nem egészen lovagias eljárás, de szokatlan külö-
nösen akkor, ha elhallgattatnak azon előzmények és kör-
ülmények, melyek közt a levél keletkezett s melyek a
levél kellő méltatása s intenciójának megértése tekintet-
ből mintegy nélkülözhetlen kommentárul szolgálnak.
Liskay János ur is, kirívó czélatossággal, elhallgatja
mindazt: elhallgatja, hogy a Daxner Istvánhoz intézett
levelem hogyan keletkezett, mire nézve szolgál válaszul
s elhallgatja, hogy ezen levél másolatát egyidejűleg én
magam küldtem meg neki. Mindez reá nézve
mellékes, mert fő dolog az, hogy Daxner István kikiál-
tott pánszláv-vezér s íme én levelezésben állot-
tam vele! Quod erat demonstrandum.

Hát már most végeztünk azzal a pánszláv gyanu-
sítással, melynek felszításában Liskay János urnak még
két uri egyő is segédkezett: az egyik nyiltan támadva
— s ezt becsülöm benne, — a másik pedig a gyanu
kolporteurjévé vállalkozott s felzaklatta még szegény öreg
anyám nyugalmát is. S mit értek el ezen előttem
most is megmagyarázhatlan jóakarattal? Ok tudják,
hogy mit, én csak annyit tudok, hogy senki sem ült
fel nekik, hogy elhiggyen fölölem olyan képtelen-
séget, a melynek ellenmond egész életem, multam,
jellemem, eszményeim, elveim, műdésem, minden sza-
vam, minden tettem, minden gondolatom, szivem minden
dobbanása, minden lehetem.

És kisedo merészelt ellenem az első gyanúsító
szót kiejteni? — Liskay! — És miért? Mert társalog-
tam Markovicssal, Bodiczkival és levelet váltottam Daxner
Istvánnal. Hát hiszen ezek közül kettő lelkészársam, a
hármadik pedig egyházi felügyelő s mindnyájan egy és
ugyanazon esperességben közös testületet képezünk s
mint ilyenek egymásra vagyunk utalva, hogy
együttesen gyűlésezünk, tanácskozunk és intézzük az
egyházi közügyeket. S ezen felül én nevezeteket úgy
ismerem, mint a kik, eltekintve politikai s nemzetiségi
elvéitől, tiszt szöges, értelmes, önérzetes s határozott
jellemű férfiak, a kikkel tehát egyházi közügyek
ben érintkezni nem derogálhat senkinek, legkevésbé
pedig Liskaynak!

Mégis ő merészli ellenem a gyanuak még csak
árnyékát is felidézni, ő, — Liskay, a ki a közben bi-
zonyosan magyarul beszél, nem hitte, hogy castis omnia
casta, — ő, a kiről a gömöri esperességben sem tudták
és itt sem tudtak sokáig, hogy tulajdonképen hány száz-
től benne a magyar és hány a tót? — Csak a mióta
jól megszorongattuk erről az oldalról és nem kimétek
amarról sem, azóta hagyott fel a „klavirozás“
— mely szóval az ő viselkedését néhai b. e. Szontagh
Bertalan alispán és esp. felügyelő szokta volt apostrofálni
— és lett belőle néhány évtől, szives örömmel elismerem,
most már határozott, — legujjabban pedig az általa
esp. jegyzőkönyvileg kanonizált „bunkók“ hadonázó
nem annyira okos, mint inkább tapintatos magyar!

* * *

Igen sajnálom, hogy válaszum végén ilyen hangot
kellett használnom: de azt — úgy vélem — indokoltá
s megboesáthatóvá teszi egyrészt méltó lelki felháboró-
dásom az ellenem megkísérlet erkölcsi merénylet miatt,
— másrészt pedig azon körülmény, hogy Liskay János
lelkészársamat, f. é. május 25-én egy barátságos beszél-
getés után tőle elbuzsuzva, előre figyelmeztettem, hogy
tartsuk fel egymásközt a kellemetlen ügyben azon elvet:
inimicus causae, sed amicus personae. Felelete erre az
volt, hogy ő harezolnifog mindvégig. Nos, ha
harez kellett, hát itt van!

Rimaszombat, 1889. június 7.

Glauf Pál.

Kishonti állapotok.

(Folytatás.)

Előadó jelzi, hogy a tiszolezi egyház nyomtatásban
szétküldött rópiratában fenti tényállás mindvégig állhata-
tosan tagadtatik. — s hogy éppen azért a megindított
mozgalom a szláv közönség előtt úgy van felüttetve,
mintha a kishonti esperesség társelnöksége s jegyzői
kara a hitelesítő bizottsággal egyetemben a legfelsőbb
foku önkény s igazságtalanság gyakorlatától sem rettenne
vissza, midőn a magyar hazafias törekvéseket hátráltató
néhány egyének hatálytalanná tételéről van szó. — E
kifejezés a nyomtatványban ugyan szándékosan kerül-
tetik, — de a 3-ik és 4-ik lapon használt ama szavak:
„Odsek 40. punktu seniorálnej zápisnice, ktorý vzfahuje
sa na pána inspektora dna Sámuela Daxnera, je pühým
tendeným výnoslom“ nem jelenthetnek egyebet.

Tudatja előadó, hogy kezeinél van eredeti példá-
nya ama „nyilatkozat“nak, melyet esperességünk mult
évi közgyűlése jegyzőkönyvének hitelesítése végett össze-
hívott bizottság tagjai Rimaszombathban folyó évi márcz.
16-án kiállítottak, melyben sajátkezi aláírásukkal bizo-
nyítják a tiszolezi egyház gyűlése vádjával szemben,
hogy a nyomtatott mult évi jegyzőkönyv összes pontjait,
így a kifogásolt s hamisítottnak állított 40-ik pontot is
nyomatott alakjában a saját hozzájárulásukkal szerkesz-
tettek s hitelesnek ismerik el. — Megjegyzi, hogy e
nyilatkozatot Nő Glauf Pál ur is hajlandó volt aláírni,
neve alá illesztendő azon szavak mellett, hogy „már
nem emlékszik vissza tisztán a hitelesítő
bizottságban történt végső megállapodás-
ra.“ minél fogva aztán névalírása végleg elmaradt. —
E „nyilatkozat“ után a tiszolezi egyház vádjait csak annál
esőkönnyösebb szívósággal feuntartotta, s mig azelőtt
csak a jegyzői kar s az elnökség morális tönkre hozat-
alát tűzte volt ki jelszavául, most már a hitelesítő bi-

zolettség tagjaira is rásütötte a hamításra vonatkozó bélye-
gét, mert nyiltan az áll a tiszolezi nyomtatvány 12-ik
lapja 4-ik kikezdésében: „Species fakti falsifiká-
cie ziadnu otázku netrpi, o tom eirkev má-
viery hodné dôkazy, ved odvolala sana ne
v svojej žalobe, a tak nemôže v ohlade
tom priíjmat žiadne podvracanie, krome
sudobnej cesty.“ (Azaz: „A hamítás tényálladéka
kérdést nem szenved, az egyház birtokában van az arra
vonatkozó hitelt érdemlő bizonyosságoknak, hiszen hivat-
kozott rájuk panaszlevelében is, s így azok tekintetében
nem fogadhat el semmiféle ellenérveket, kivéven a tör-
vényes perfolymot.“)

A szláv nyomtatvány fordításban közli a 8. és 9-ik
lapon a kishonti esp. társelnökségének folyó év márcz.
18-án Dr. Daxner Sámuelhoz intézett hivatalos átiratát,
melyben tudatja vele, hogy addig is, mig ellene a fe-
gyelmi eljárást folyamatba tenné, őt felügyelői hivatalától
felfüggesztette azon oknál fogva: 1. mivel a mult évi
esp. gyűlés színhelyén oly eszekeményt követett el, mely
egyházrendezetünk 149. §-ának a) és b) pontjába ütkö-
zik s fegyelmi eljárást von maga után. — 2. mivel az
egyházhevek rosakaratu félrevezetésével az esp. jegyző-
könyvet meghamisítottnak állította, a nélkül, hogy ez
ügyben fölvilágosítást kért volna az esp. elnökségétől,
illetve jegyzői karától. — 3. mivel folyó év február 24-én
elnökség nélkül tartott közgyűlésben (helyesebben
mondva: „gyűlési jknyv elnöktársa névalírása nélküli
szétküldése által) a helyett, hogy felügyelői hivatalára
tett esküje szerint az esperességi közgyűlés határozatát
tisztelőben tartotta volna. — ugyanazon helyi gyűlés
jegyzőkönyve 2-ik pontjában megengedte oly határozat-
ok hozatálát, — melyek érzékenyen sértik az esperességi
társelnökségnek nemcsak tekintélyét, de becsületét is,
— sőt nem rettent vissza attól sem, hogy az egyházi
közgyűlés jkve hazaszerte elterjedése által nemcsak a
társelnökség s a jegyzői kar, hanem a hitelesítő bizott-
ság tagjai becsületét is megtámadja. — Minél fogva al-
kalmazásba kellett venni ellene az Egyházrendezet 99.
§-ában körülírt eljárási módozatot, — s azzal egyidejűleg
meg kellett indítani ellene a fegyelmi vizsgálatot, —
eltöltvén őt a felügyelői hivatalal járó mindennemű jogok
gyakorlatától, s közölvén a felfüggesztés tényét s indok-
okait a püspöki hivattalal is. — Erre természetesen nem
maradt el az egyház, éles hangon tiltakozása s fellebbe-
zése, — mely ismételve a már előhordott tagadásokat s
állításokat, a kerület elnökségénél fentartott vádjai alapos
volta tekintetében sürgős és szigorú nyomozás elre de-
lését sürgeti, később pedig a nyomtatvány tanúsága nye-
rint folyó év márcz. 31-én tartott közgyűlésében ugyane-
tárgyban összehívandó esp. közgyűlés mielőbbi tartását
szorgalmazza, kifejezvéen felfüggesztett felügyelőjének fér-
fiás és bátor viselkedéseért osztatlan és teljes bizalmát
azon meghatalmazással, hogy ez ügyben mint az egyház
teljhatalmu képviselője kifejtett álláspontját úgy az egy-
házi mint a világi törvény előtt továbbra is fentartsa s
érvényre juttassa.

A tiszolezi egyház fölhívása eredményező, hogy
sejthető, sőt sokak előtt jól ismert indokok vezérelte-
ből s személyes viszonyok, — vonatkozások és befolyásolat-
tás következtében folyó év ápril 16-dikáról az oszgyáni
egyház társelnöksége következő tartalmu fölhívást intézett
az esperesség összes egyházaikhoz: „Esperességünkben
egy időtől fogva oly szomorú állapotok tapasztalhatók,
melynek kétségbevonhatatlanul hirdetik, hogy az esperesség
kebeleben meg van zavarva az összhang, fel van durva
az egyetértés, felbomolva a béke. — Ép azért, mert nincs
meg az összhang, egyetértés, béke, szenved hajótörést a
legszenetlebb törekvés, — megeléul a legjobb akarat, s
a közügy rovasára előterbe lép egyfelől a fásult közöny
másfelől a személyeskedések által felzaklatott szenvedé-
lyek fektelen, fergetege s mindkettő ragadja az esperes-
séget ama véres meredek lejtőre, mely előtt a botrány
és szegény örvénye kavargó. — Azt hisszük, nem kell
bővebb szavakat használnunk, hogy esperességünk jelen
képét adjuk. — elég utalunk esp. gyűléseinkre, melyek
közgyűléseink higgadt komoly tárgyalásáról épséggel
nem tesznek tanúságot, — elég utalunk a legközelebb
mult esp. közgyűlésre és az ennek kifolyásaként felmerült
jegyzőkönyvi vitás s a kedélyeket nem lecsillapító de
tözlaklato tényre, — s azt hisszük, hogy a közérzetnek
adnak kifejezést, midőn azt mondjuk, hogy ez állapotok
reánk szegényt hozók, — türhetlenek s hogy ezeken
változtatni kell mielőtt kitérne a vihar, s az esperesség
hajója a legveszedelmesebb szirthez vágatnék. — Ny
szép s a szomorú valót megindító vonásokkal esetelő
bevezetés után az oszgyáni egyház társelnöksége az esp.
egyházakat közös értekezletre hívja meg Rimaszombathba
folyó év ápril hó 27-ikére. — meghívója 5-ik kikezdésében
jelzi a nagy és nemes czél is, — mely, ugymond, nem
egyéb mint „beható tárgyalás alá venni esperességünk
mai elszomorító állapotát, — keresni az utat és módot
ez állapot megszüntetésére s főleg a mindnyájunk által
ismert botrányok békés uton eltávolítására, — s
így a felzaklatott kedélyek lecsillapítása által az esperes-
séget a nyilvános botrány bekövetkezésétől megmenteni,
— esetleg egy rendkívüli esperességi gyűlés egybehívása
iránt határozni.“ — Végezlj a oszgyáni egyház társel-
nöksége fölhívásának tehát ugyanaz a mi a tiszolezi
egyházé is, — mond az előadó, — de hogy az oszgyáni
nemes egyház közönsége is ugyanazt czélozta volna
elérni ha a tényállással részletesen és alaposan meg
lett volna ismerkedve, — a mit a társelnöksége a folyó
hó 27-diki nyomtatványban bemutatott értekezleti jkv
3-dik és 4-dik pontja elfogadásával az oszgyáni egyház
nevében is aláírt, — abban előadó kételkedni bátorodik.
— Azon értekezleten megjelent 22 tag, — állítólag 11
egyház képviselőben, — a képviselők azonban megbizo-
leveleiket vagy egyházaiknak kiküldetésökre vonatkozó
jkvi kivonatait nem terjesztették be, — mert zsebeikben
olyan okmányt nem hoztak magokkal. — Illető képvisel-
lők gondolkozásuk s értelemre nézve, hogy a mai érte-
lemben vett hazafiaság tekintetében két egymástól nagyon
is eltérő osztályból valók, kiki megítélheti a ki figyelem-
mel megolvassa a megjelentek neveit: 7 áll ott 15
ellenében, t. i. 1. Reguly Pál, 2. Glauf Pál, 3. Hamaliár
Károly, 4. Kubinyi Aladár (az értekezlet kezdetén eltá-
vozott!), 5. Zachar Gasztáv, 6. Kemény Lajos, 7. Hívósi
Lajos. — Ugyanezak 1. Bodiczky Mihály, 2. Vaneza János,
3. idb. Gyürky Gy. 4. Ifj. Gyürky Pál, 5. Markovics
Pál, 6. Balázsik Pál, 7. Kovács János, 8. Németh
János, 9. Hanez Sámuel, 10. dr. Daxner Sámuel, 11.

Zvara J., 12. Krno Andor, 13. Vieszt Rudolf, 14. Migalecz Pál, 15. Hruszka J., Politikai hitvallásukra nézve ezen urak bár a fenti előszámítás szerint eltérnek is egymástól ez egy esetben, két tag kivételével mindnyájan megegyeznek mint arról az értekezlet tagjai a betérjesztett s részben fel is olvasott jegyzőkönyvből személyesen meggyőződhettek. — Azon jknyv 3 ik pontja ugyanis így hangzik: „Beterjesztett indítvány folytán a múlt évi esp. közgyűlés jvknev 40 ik pontjából kifolyó botrányos kérdések elintézése s ezzel az esperesség nyugalmának helyreállítása céljából a jelen értekezletre felhívott egyházak közül a következők: (tán csak egyes tagjaik? kik csak a saját maguk nevében voltak jogosítva szólni) Pongyelok, Fűrész-Hacsaba, Ráho, Kraszkó-Lukovistye, Tiszolez, Rimaszombat, Osgyán, F.-Pokoragy, Cserenesény mint a kishonti esperesség abszolút többsége elhatározza: hogy a Rendezt 92. §-a alapján rendkívüli esperességi közgyűlés tartassék; felkérik tehát ezen jknyvi határozattal az esp. elnökség, hogy közgyűlést sürgősen összehívni sziveskedjék, úgy, hogy az május közepe táján, illetőleg május 16 ikáig megtartható legyen. — Elhatározzatik egyszerűen, hogy mennyiben ezen törvényes kiváncságot nézve figyelmen kívül maradjon, az esp. rendkívüli közgyűlés összehívása a Rendezt 93. §-ában megjelölt uton a kezdeményező osgyáni egyház elnöksége által szorgalmaztassék.”

S hogy a közbéke helyreállítására mily egyszerű módot, — s mily regényes utat fedezett fel az értekezlet tagok bölessége, — álljon itt annak bizonyosságát az értekezlet jegyzőkönyv 4. pontja mely így szól: A megtartandó esperességi közgyűlés napi rendjére vonatkozólag benyújtott határozati javaslat folytán, annak alább következő a) c) d) és e) pontja egyhangulag, b) pontja pedig Klenócz és a rimaszombati főgymnasiumon kívül a többi egyházak hozzájárulásával közmegegyezéssel emeltetett.

a) A tiszolezi egyház évi február 24-én közgyűlési határozatában hozott vad feljelentését. — továbbá Dr. Daxner Sámuel tiszolezi egyházi felügyelő a hivatalától felfüggesztés ellen felterjesztett fellebbezését, — s szintugy Vieszt Rudolf cserenesényi egyházfelügyelő a m. évi esp. gyűlés 40. jegyzőkönyvi pontja ellen beadott óvását az ezen ügyet esp. közgyűlésileg békésen elintézni ohajró egyházak kezeibe letéve. — a megtartandó rendkívüli esp. közgyűlés színe előtt egész szélességben visszavonja.

b) Erre az esp. elnökség hivataláról önként lemond, minek következtében a választás iránt az Utasítások 185. §-ának megfelelően a közgyűlés intézkedik.

c) A múlt évi esp. közgyűlési jegyzőkönyv 40. pontjára vonatkozólag a megtartandó rendkívüli közgyűlés kijelenti, hogy Daxner István klenóczy (?) egyházi felügyelő mindjárt a közgyűlési tárgyalás kezdetén interpellációval intézett az esperességi felügyelőhöz az általa Klenóczon 1888. jan. 2-án a Száva Karoly ellen kimondott harmadfokú ítélet kihirdetése körül tanúsított eljárása tárgyában, mely interpelláció tárgyalása a gyűlés végére határozatokat; miután azonban az esp. felügyelőnek az interpellációra adott feleletével az interpelláló meg nem elégedett, s ennek érdemleges tárgyalását kívánta: az elnökség az ügy tárgyalását elnöki helyének elhagyásával s a közgyűlés feloszlásával megelégedett. — Az ily előzmények után keletkezett ezen esp. gyűlési 40 ik jegyzőkönyvi pont tehát semmisnek és hatálytalannak nyilvánítatik, egyszerűen az ezen pont alapján tett minden intézkedés beszüntetése iránt szükséges lépések megtételére a főesperesi hivatal felhívatik.

d) Azon nem várt sajnós esetben, ha az eként előkészített békés megoldás nem sikerülne a miatt, hogy az esp. elnökség az önkéntes lemondástól vonakodnék, az értekezlet a rendkívüli esperességi gyűlés feladatául azt tekintené, hogy a megoldást a Rendezt 149. §. a) pontja alapján s a 152. §-ban előirt uton keresse.

e) Tekintettel az értekezlet magán jellegére, — a jegyzőkönyv az esperességi egyházakkal az érdekeltekkel valamint az esp. elnökséggel közzétett határozatokat, — hogy az utóbbiak a rendkívüli esp. közgyűlés alkalmával a kellő ideje legyen választani, az esperesség ohajrot közbékeje, — avagy a beláthatlan messzeségbe nyúló vizsályok és benyodalmak között.

E jvk. vétele után az esp. társelnöksége folyó évi május hó 13-iki 173. sz. körlevélben értesíti az összes egyházakat, hogy „mivel a vizsály tárgyat képező kérdés már a kerületi elnökség mint ez ügyben illetékes felsőbb hatósághoz terjesztettek fel, — minthogy a nevezett felsőbb hatóság az említett ügy megvizsgálása. — a tényállás megállapítása, és a kerületi gyűlésnek e tárgyban betérjesztendő indítvány megtétele céljából egy nyomozó bizottság kiküldetését már is elhatározta, annál fogva nem érezheti magát már illetékesnek ez ügy ily nemű elintézésére s a kívánt rendkívüli esperességi gyűlést össze hívni nem fogja.”

Előadó nem mulaszthatja el jelenteni, miszerint tudomása van arról, hogy az osgyáni társelnökség méltóságos Czékus István püspök urnál a rendkívüli esp. gyűlés összehívása iránti engedély megadását kérelmezte, de eredmény nélkül, s így — mondá ő — be kell várunk a fejleményeket, melyek a minden részleteiben hitelesen megvilágított s okmányokkal beigazolt tényállás kifolyásaként remélhetőleg a legközelebb jövőben elénkbe tárulandnak.

Az értekezlet tagjai hallván az előadó részletes jelentését, behatóan tanakodtak a felett, hogy miképpen lehetne a támadt vizsályt békés uton módon lecsillapítani a nélkül, hogy a kérdés törvényszéki tárgyalás alá kerüljön — s hogy delegált bizottságnak keljen esperességünkben ez ügy felül nyomozó ülést tartania.

A nyilvánított nézetek abban kumináltak, hogy vagy a legközelebb tartandó esp. gyűlésre, vagy egy addig e tárgyban összeülendő becsül-bírósiagra kellene bízni a végleges döntést, — mely expedienst azonban az esperesség társelnöksége s jegyzői kara oly előzmények után, mint a jelennek történtek, — nem volt hajlandó elfogadni, — s azért e tekintetben megállapodás nem létesülhetvén, az értekezlet Lányi Bertalan értekezlet elnöktárs ur szívélyes szavakkal berekesztette.

Midőn a kishonti állapotokra vonatkozó tudósítást ez idő szerint befejezném, — ki kell jelentenem,

hogy ezen, az itteni ág. ev. egyház beléletében fenti változás szerint nyilvánuló visszavonások bizony igen aggasztó jellegűek úgy az egyháztagok közötti békére mint magának a vallásos hitéletnek prosperálására nézve. — Az esperesség közügyeit intézni hivatott magyar érzelmű s hazafias gondolkodó és ténykedő előjárók minden lépésnyomon gyanúsítással, engedelmességgel, ócsárolással s eszelekményeik eleni igazoló bujtogatással kénytelenek küzdeni. — s csak eszedalni lehet bátor, sőt elszántnak nevezhető férfias kitartásukat, mellyel köteleikhez híven, állásukban megmaradnak, s ott nem hagyják a nobile officiumot, mely rőzsát nem fakaszt számukra, de szárhoz tövist, annál többet!

Legsajálatosabb e mellett az a körülmény, hogy a magyar érzelmű tagok összetartása nagyon is laza; sőt akadnak egyesek, kik nem átalják ópen a renitens aknamunkások mérgesen kelepélő malmára hajtani a vizet, — mennyiben önfelki ellen fordulnak úgy a magán mint a nyilvános életben s a hírlapokban egyaránt, — azt velvén, hogy a magok értékét s nevök nimbusát gyarapítják azzal, ha velök egy pályát futó társaik jó hírnevét kényök-kedvök szerint lerántaniok s a föld sorában meghurezolniok sikerült. Elegendő tanúság erre azon cikkek, melyeket a „Gömör-Kishont“ rimaszombati levelezője még 1885. év július 12-iki, auguszt. 2-iki s aug. 16-iki számaiban közlést, — melyekben jónak látta kérdésessé tenni: „valjon a Rimabrézói evang. egyház engedi-e magát a magyar pártköz soroztatni?“ („ez esetben az esp. felügyelő ur közénk sorozta őket“ — mond nagy kegyesen a jeles levelező) „mennyiben valamint ez előtt mindannyiszor, úgy most is a tisztújításkor beadott szavazatoknál valde prudenter ac circumspecte felerészben az egyik felerészben a másik pártköz hajlott,“ — holott ezen állítás nem birt realitással, — mert az akkor oly annyira perhorreskált rimabrézói szavazat a Rimaszombatban a tisztújítás alakulása érdekében megtartott pártértekezletben kijelölt egyének tekintetében, — úgy hozván magával a legyőzhetetlen fátum „csak három névben tért el.“ — Mire nézve a rejtve maradt rimaszombati levelező a következő módon kívánta illuzióriussá tenni a rimabrézói lelkeseknek a közvélemény előtt saját neve alatt közlést tett helyesbítést s hazafias érzelme és viselkedése manifestálását: „Hát kérem, itt nem a szám a döntő, — nem is csupán az a morális kötelezettség, mely valamely párt sikeres működésére nézve conditio sine qua non, — hanem kiváltképen a hazafiai szempont, mely a kishonti esperességben sokkal inkább figyelembe veendő mint bárhol egyebütt! Már pedig ezen szempontból megengedve, hogy a rimabrézói szavazat „csak három névben tért el“ — egész alaposan mondhattam, — hogy az felerészben a másik pártköz hajlott, — annyival inkább, mert abban a kiesinyített három számban az is benne volt, — a ki nemzetiségi tekintetből — harminczel is felér, — a ki mint a magyarellenest tót pártján a vezére ismeretes, s a kinek a neve Daxner István!“ és lám négy év alatt ezen zelózus tudósítónak — ki bár nem látta el ezikeit baeses nevével, később azonban magánkörben a szerzőséget beismerte — mennyire megváltozott a gondolkozása a Daxner István ur személyiségétől való tartózkodás tekintetében, mutatja a fentebb szóról-szóra idézett s D. I. urhoz menesztett longa lataque epistola. Hogy tudósítónk saját szavát idézem („Gömör-Kishont“ 1885. aug. 2-iki 31-iki szám:) meg kell engednie, hogy „nála csakugyan létezik oly prudentia és circumspectio, — mely a köpönyeget nem mindig egy és ugyanazon oldalon hordozza!“ — Legyen neki teljes szívvel megbocsátva ezen diplomatikus gyarlósága, mely sokaknak Jákob lajtorjául szolgált már a magasba, usque ad sidera!

Kishonti esperességünk a múlt század végén s e jelen század első tizedében valóban számot tevő veteleményes kertje volt a tudományos együttes haladásnak, — azért neveztek el hazaszerte „parva Saxoniának.“ — Mivé törpült ma az egykor oly jó hírnevének örvendő fraternitás?! Bizony-bizony pang a másutt oly szépen nyilvánuló közszellem, közrehajtás, kollégialitás! Bizony-bizony lelészolva vergődnek a magasabb rőpülésben gyakorlódní hivatott szellemi erők, melyek szétforgácsoltatásukban nem is erők, hanem erőtlenségek. Nem jól van ez így, — s nem is maradhat így! — Változozanak közviszonyaink mihamar jobbra, — mi könnyen létesíthető egyetértő akarat, testvéries érzelm, egyházszertet s hazafias közremunkálás által! Egyetlenkedés gyöngit, apaszt, sorvaszt, tönkre tesz, egyetértés növel, erősít, gyarapít, boldogít, fölvirágoztat! — Válasszuk ez utóbbit és minden jóra fordul, kanyargó Rimánk mentén is beáll a kedvező fordulat, melyről Ezsaiás próféta (XXXV fejezet) jövendöl, hogy, Örvendeznek a puszták és ut nélkülváló helyek, — és örül a puszták és virágozni fog mint a rózsza. — Virágozván virágozik és nagy örömmel örülés örvendez; mert a pusztában vizek fakadnak és patakok a kietlenben. — És leszen ott örvény-és ut és szentség utának nevezteték. — Nem leszen ott oroszlan és semmi kegyetlen vad nem jár azon és nem találattatik azon, — hanem járnak azon csak a megváltottak. — Az Ur megváltottai megtérnek és nagy énekléssel Sionba mennek és örökké való öröm leszen az ő fejeken, — öröm és vigasság veszi őket körül, — és eltávozik tőlük a keserűség és a nyögés!“

Ügy legyen Kishontban is!

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium vizgálatainak rendje az 1888/9. tanév végén.

1. Junius 11-én (kedden) d. e. 9 órákor I. oszt. Vallástan (prot. tanuló)
2. Junius 11-én (kedden) d. u. 2 órákor II. oszt. Vallástan (prot. tanuló) 3 órákor III-IV. oszt. Vallástan (ev. ref.)
2. Junius 14-én (pénteken) d. e. 7 órákor VII. oszt. Magyar nyelv. — V. oszt. Mathesis. — I. oszt. Földrajz. — 9 órákor IV. oszt. Magyar nyelv.
- Junius 14-én (pénteken) d. u. 2 órákor VII. oszt. Német nyelv. — VI. oszt. Magyar nyelv. Vallástan — III. oszt. Geometria és német
3. Junius 15-én (szombaton) d. e. 7 órákor VII. oszt. Latin — V. oszt. Magyar, Történelem. — I. oszt. Magyar. — 9 órákor IV. oszt. Latin.
- Junius 15-én (szombaton) d. u. 2 órákor II. oszt. Földrajz.

4. Junius 17-én (hétfőn) d. e. 7 órákor VII. oszt. Mathesis. Fizika. — V. oszt. Latin. — IV. oszt. Asványtan. — III. oszt. Latin. Magyar. — 9 órákor VI. oszt. Latin.
- Junius 17-én (hétfőn) d. u. 2 órákor VI. oszt. Állattan. — III-IV. oszt. Vallástan (ev. ág.). Német. — II. oszt. Geometria. — I. oszt. Latin.
5. Junius 18-án (kedden) d. e. 7 órákor VI. oszt. Német. — IV. oszt. Mathesis. — III. oszt. Történelem, fizika. Földrajz. — II. oszt. Magyar.
- Junius 18-án (kedden) d. u. 2 órákor I. oszt. Számтан. — IV. oszt. Történelem. — V. oszt. Vallástan, Növénytan. — VI-VII. oszt. Görög.
6. Junius 19-én (szerdán) d. e. 7 órákor VII. oszt. Politikai földrajz. VI. oszt. Történelem, mathesis. — V. oszt. Német, Görög. — I. oszt. Geometria.
- Junius 19-én (szerdán) d. u. 2 órákor IV. oszt. Geometria. — III. oszt. Számтан. — II. oszt. Latin.
7. Junius 21-én (pénteken) d. a. 2 órákor. Ev. ág. hitv. tanulók érretts. vizsg. a vallástanból.
8. Junius 22-én (szombaton) d. e. 8-10. VII. VI. V. és 10-12-ig a IV-III oszt.
- Junius 22-én (szombaton) d. u. 2^{1/2}-4. II. — 4-^{1/2}-6-ig az I. osztály közvizsgái.
9. Junius 23. és 24-én (vasárnap és hétfőn) d. e. 8-12. — d. u. 2-5-ig a magántanulók írásbeli és szóbeli vizsgálatai.
10. Junius 26-án (szerdán) d. e. és d. u. szóbeli érettségi vizsgálat. Iskolánk ezen vizsgáira a nagytekintetű igazgató-választmányt, a tisztelt szülék és tanügybarátokat tisztelettel meghívja. Rimaszombat, 1889. év június 5-én.

Az igazgatóság.

Helybeli hírek.

Olvasóinkhoz. Az ápril—júniusi negyedév vége felé közeledvén, kérjük lapunk törzs- és új olvasóit, hogy e lap további járása iránt az előfizetési pénzek beküldésével intézkedni sziveskedjenek. Mivel lapunk kiadóhivatala folyó évi április elsejétől fogva változott s a volt kiadónak némely olvasónál még követelése van, netalán tévedések elkerülése végett kérjük lapunk tisztelt megrendelőit, hogy az előfizetési pénzek beküldésénél világosan jelöljék meg azon időszakot, melyre a beküldött pénzüsszeg szól.

A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala.

Ünnepünk. Örömmel konstataljuk, hogy városunk a pünkösztü ünnepek alatt — teljesen kivetkezett előbbi egyhangúságából. Habár hőség rekkenő volt, a két napon tömérdek nép özönlötte el a főteret, különösen pedig a városkert árnyékos utait, hol a nyári sörösarnok körül föl fölzendülő cigányzene oly édesen hangzott szét a esálitok és lombátrák között, hogy a pihenést kereső ünnepi közönség tarka vegyülete talán tánczra is perdül, ha történetesen a városi hatóság nem gondoskodik jó eleve, a sétányoknak bokáig erő homokkal való feltöltése által, annak „ezérfányos“ meggátlásáról. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy élénkület s városunk ünnepi méltóságát nagyban emelte az a fényes vendégközörső is, mely Dapsy Vilmos nyuz. kir. kuriai bíró családját tisztelte meg látogatásával. Ott láttuk az érdekében megöszült család fővendégszerető lakában a helybelieken kívül: Csider László táblai bíró nevével, Dapsy Viktort és családját Budapestről, Kirchmajer Gerőt és nejét Eperjesről, Koren és Gianovne vasuti főtisztviselőket, előbbit Aradról, utóbbit pedig Miskolczról, Dr. Bernáth Istvánt, lapunk kiadóját, ugyszintén Dapsy Frigyes és Lajos testvéreket, a fővárosból és Csíkszeredáról, továbbá György Lajos losonezi tanárt és Fekete Benő budapesti tisztviselőket stb., kiket mind a kölesönös szeretet hozott egybe az ország különböző részeiből, hogy néhány kedélyes, vig napot töltsenek városunkban, melyeknek édes emléke kinyuljon a messze jövőbe!

Meghívó. A rimaszombati polgári leányiskolában 1889. június 17. és 24. nappal tartandó közvizsgálatokra a t. szülök, valamint a nevelésügyi barátait teljes tisztelettel meghívja. Fábry János, igazgató tulajdonos. — A közvizsgálatok rendje: június 17-én (hétfőn) reggeli 9 órákor a vallástanból ezután a tornapróba az intézet helyiségekben. — Junius 24-én (hétfőn) d. e. 8-12 óráig minden egyéb tantárgyból a megyeház dísztermében: ugyanott kézi munkakiállítás.

Mint időszzerűségéről fogva érdekes hírt említnék meg olvasóink előtt, hogy a lapunk mostani számában is szelölözött „Kishonti állapotok“ ezimű ezikkből kifolyó kényes ügynek tüzetes megvizsgálására, Szentiványi Arpád gömöri esperességi felügyelő és Terray Gyula főesperes elnöklete mellett, delegált bizottság jelent meg városunkban folyó hó 11-én, mely bizottság az ügyben érdekelte egyéneket részletesen kihallgatta s vallomásaikról jegyzőkönyvet vett fel. Előre is kíváncsiak vagyunk az érdekes vizsgálat eredményéről!

A megyei közigazgatási bizottság folyó hó 11-én tartott látogatást nálésben bejelentette a megyei alispán az ez idei sorozás eredményét. A 2649 felhívott állítás köteles közül besoroztatott az újonczartalékba 501, a pórtartalékba 291, összesen 792 vagyis 30 százalék. — Május végeig volt az összes adótarozás 552051 forint. Erre befizötetett 256890, maradt hátralék 295161 ft. A kir. tanfelügyelő 39 általa meglátogatott iskoláról tett jelentést. Ezek közül kettő második tanterem építése és tanítói állomás rendszeresítésére, b a tanterem bővítésére, 7 pedig iskolapadok megszerzésére köteleztetett. 38 nem képesített tanító illetékes egyházi főhatósága utján a tanítói oklevél megszerzésére köteleztetett. A többi iskola megvizsgált számadásai közül említésre méltó, hogy a dobsinai községi iskola évi bevételé és kiadása 10200 ft., az 1000 forinttal szaporodott községi iskolai alap pedig 25000 forintot tesz. — Az utak állapota jó volt. A Pel-sücz, valamint a rimabánya-kökövai utvonalon zápor eső következtében megrongált hidak már helyreállítottak. — A gombaszög-szilicei ut kiépítése folytatattik. A közegészségi állapot jó volt, de az állatok között több nemű betegség volt észlelhető. A többi 80 ügy kisebb jelentőségű magánügyre vonatkozott.

Bábu kiállítás volt a helybeli polgári leányiskolában pünkösztü szombatián. Az intézet igazgató tulajdonosa meg akart győződni, hogy a leánykák mily rendben tartják játékszereiket s általában a még e koru leánykák is megillető bábukkal játszanak-e? A 48 növendék közül bizony csak 11 hozta bemutatni kedvenceit. A kiállított 25 bábu s néhány egyéb (butor, konyhadény) játékszer megbírálásában az volt a fő pont: mennyiben járultak hozzá kézi munkájukkal s ügyességükkel a leánykák bábuiknak felszereléséhez. Hatan maguk varrák a báburuhákat. Ezeknek juttatott tehát az igazgató tulajdonos

